

WATERBEHEERVISIE
UTRECHTS LANDSCHAP

*VISIE OP HET BEHEER EN ONDERHOUD
VAN OPPERVLAKTEWATERSYSTEMEN*

COLOFON

Titel

WATERBEHEERVISIE

Subtitel

**VISIE OP HET BEHEER EN ONDERHOUD VAN
OPPERVLAKTEWATERSYSTEMEN**

definitief

© Utrechts Landschap (2024)
Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

INLEIDING

AANLEIDING EN DOEL

Bescherming van biodiversiteit, een fraai landschap en de beleving van natuur en landschap, daar staat Utrechts Landschap voor. Om ook in de toekomst garant te kunnen staan voor deze speerpunten is een goed waterbeheer essentieel.

In voorliggende visie is vastgelegd hoe Utrechts Landschap invulling wil geven aan het beheer van het oppervlaktewatersysteem binnen haar eigendommen. De keuzes voor het waterbeheer zijn afgestemd op de overkoepelende visie van Utrechts Landschap: natuur, cultuurhistorie en beleving in een onderlinge samenhang. Het watersysteem heeft hierin vaak een verbindende rol. Het doel van deze beheervisie is om de kwaliteit van het oppervlaktewater voor natuur en landschap te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het waterbeheer moet daarnaast passen bij de gebruiksfunctie van het gebied.

Deze visie vormt daarnaast een blauwdruk voor de waterbeheerplannen per gebied. Dit resulteert erin dat tertiaire leggerwatergangen, binnen het terrein van Utrechts Landschap, waar voorheen een reguliere onderhoudsplicht geldt, voortaan als natuurwatergangen beheerd kunnen worden. Hierbij vervalt de periodieke schouw door het waterschap en kan gestuurd worden op natuurkwaliteit.

Voor de duurzame instandhouding van de eigendommen van Utrechts Landschap is het daarom essentieel om weloverwogen keuzes te maken voor het waterbeheer; Houden we het bestaande beheer in stand, zetten we in op nieuwe ontwikkelingen, kiezen we voor actieve vormen van beheer, of zijn we juist voor terughoudendheid?

Om het waterbeheer zo veel mogelijk functievolgend uit te voeren zijn er door het Utrechts Landschap verschillende beheerclassen en subfuncties vastgesteld. Deze beheerclassen en subfuncties verlangen ieder een bepaald type beheer en intensiteit. In de praktijk wordt het beheer vaak al volgens deze classen en subfuncties uitgevoerd.

Op basis van deze waterbeheervisie worden waterbeheerplannen opgesteld. In de waterbeheerplannen wordt ingegaan op de specifieke keuzes, aandachtspunten, wensen en fysieke maatregelen voor het betreffende gebied. Het waterbeheerplan biedt daarmee handvatten bij het beheer in de dagelijkse praktijk en zet per beheergebied het streefbeeld neer.

Deze visie en de waterbeheerplannen samen zorgen er voor dat het water zijn belangrijke plek binnen de terreinen van Utrechts Landschap behoud en waar mogelijk versterkt.

LEESWIJZER

Deze visie begint met het beschrijven van de kaders van de beheervisie met de plaats van het oppervlaktewater binnen het eigendom van Utrechts Landschap, de samenwerking met partners, en de randvoorwaarden voor het beheer. Aansluitend worden de twee hoofdbeheerclassen '*Natuurwatergang*' en '*Functievolgend*' toegelicht.

KADERS VAN DE BEHEERVISIE

VOOR WIE IS DEZE VISIE

Deze beheervisie is een hulpmiddel bij het vaststellen van een passend beheer van oppervlaktewatersystemen op eigendommen van Utrechts Landschap. Door gebruik te maken van deze waterbeheervisie is de overkoepelende visie van Utrechts Landschap geborgd en voor alle eigendommen in de basis gelijk.

Voor boswachters en beheerders is deze visie te gebruiken als basis voor de gebiedsplannen, voor beleidsmedewerkers als basis voor de algemene beeldvorming en voor de waterschappen, pachters en anderen om inzicht te krijgen hoe met water wordt omgegaan binnen de gebieden van Utrechts Landschap. Tevens vormt de beheervisie de basis voor externe belangenbehartiging op het gebied van water.

BEWUSTE KEUZES

Met behulp van de beheervisie kunnen bewuste keuzes worden gemaakt in het beheer van het oppervlaktewatersysteem op eigendommen van Utrechts Landschap. Doelen met betrekking tot bescherming van biodiversiteit en landschappelijke waarden zijn al helder omschreven in de overkoepelende visie 'beheervisie 2012-2025'.

In samenspraak met belanghebbenden zoals het waterschap, pachters en aangrenzende eigenaren kan per gebied een optimale beheervariant worden vastgesteld. De keuzes voor het waterbeheer moeten passen

binnen de drie hoofddoelen van Utrechts Landschap: natuur, cultuurhistorie en beleving in een onderlinge samenhang.

Vaak zullen de verschillende doelen samengaan, maar soms moeten er ook keuzes gemaakt worden. Kwaliteit is daarbij het belangrijkste uitgangspunt, waarbij het begrip 'kwaliteit' steeds per gebied moet worden gedefinieerd.

DE ROL VAN UTRECHTS LANDSCHAP

Het realiseren van gezamenlijke opgaven zoals de natuurkwaliteitsverbetering van water vraagt om een actieve houding van alle betrokkenen. Utrechts Landschap heeft hierin een voorbeeldfunctie en werkt daarom transparant, gaat voor kwaliteit en gaat de dialoog aan met de omgeving. Samen met de lokale, regionale en nationale partners wordt er gewerkt aan de opgaven voor het watersysteem.

In de eigen gebieden wordt hierin altijd het voortouw genomen om de eerste stap te zetten. De gestelde doelen staan voorop, maar niet ten koste van alles. Er moet bij de burens bijvoorbeeld geen waterprobleem worden veroorzaakt.

Bij opgaven die door anderen worden georganiseerd en waarbij effecten op kunnen in de gebieden wordt dit altijd zorgvuldig gevolgd, wordt input geleverd en waar mogelijk samenwerking gezocht. Deze samenwerking vindt plaats op verschillende niveaus, in wisselende structuren en met een wisselende aanpak. Waar kansen zich voordoen wordt gezocht naar innovatie, optimalisatie en win-winsituaties.

AFSTEMMING MET STAKEHOLDERS

We stemmen onze keuzes, doelen en maatregelen altijd af met de gebiedspartijen binnen ons beheergebied. Het watersysteem stopt immers niet bij de eigendomsgrenzen. Om kwaliteit te verbeteren zijn we afhankelijk van elkaar. Bij conflicterende belangen wordt gezocht

naar een oplossing die voor alle partijen werkt. Voorwaarde is dat de pijlers cultuur, natuur en beleving altijd voldoende geborgd worden.

RANDVOORWAARDEN EN BELEIDSKADER

De beheervisie en beheerplannen vervullen een belangrijke rol in de kwaliteitsborging van het waterbeheer binnen Utrechts Landschap en sluiten naadloos aan op het overkoepelende document 'beheervisie 2012-2025'. Aanvullende (externe) beleidskaders die mede richtinggevend zijn voor de beheerplannen zijn de Keur en de legger van de waterschappen. Naast waterkwaliteit moet ook het aspect waterveiligheid altijd voldoende geborgd worden.

Gebiedskennis en praktijkervaring zijn verwerkt in de beheervisie. Hierdoor is er een realistische visie ontstaan. Om de inhoud in de praktijk te brengen wordt per gebied, of gebundeld, een gebiedsspecifiek beheerplan opgesteld. Hierin wordt, op basis van de visie, de behoefte voor het waterbeheer in het betreffende gebied nauwkeurig omschreven. De gemaakte keuzes worden in de beheerplannen uitgewerkt tot op het niveau van concrete beheer- en zo nodig inrichtingsmaatregelen. Alle voorwaarden en kaders blijven op deze manier zo goed mogelijk geborgd.

HOUDBAARHEID

De beheervisie heeft in principe een onbeperkte houdbaarheid. Wel wordt het beheer frequent geëvalueerd. Daarbij wordt ook gekeken of er interne en/of externe omstandigheden zijn die aanleiding geven voor het aanpassen van de visie. De gebiedsspecifieke beheerplannen vormen de basis voor het jaarlijks terugkerende beheer. Hierin zijn de concrete beheermaatregelen opgenomen, anders dan de visie worden deze beheerplannen vermoedelijk vaker aangepast door nieuwe inzichten en/of nieuwe doelen.

BEHEER IN GROTE LIJNEN

De gebruiksfunctie van een gebied is leidend voor het beheer dat Utrechts Landschap uitvoert in het oppervlaktewatersysteem. Het overgrote deel van de eigendommen van Utrechts Landschap zijn natuurgebieden die in gebieden liggen met een relatief hoge gebruiksintensiteit, zowel agrarisch als recreatief.

In het waterbeheer zoekt Utrechts Landschap daarom altijd naar een verantwoorde balans tussen de aanwezige belangen. In de beheerplannen worden de verschillende gebruiksfuncties van een gebied vastgelegd, op basis daarvan worden passende keuzes voor het waterbeheer gemaakt.

Alle praktische keuzes voor het beheer worden op basis van de volgende drie stappen genomen:

Stap 1: wat hebben we?

Stap 2: wat willen we?

Stap 3: hoe doen we dat?

Deze stappen sluiten aan op de 'beheervisie 2012-2025'. In de praktijk hanteren de boswachters en beheerders deze methode vaak al bij het waterbeheer.

ONZE WATERGANGEN

WATER ALS ONDERDEEL VAN HET GEHEEL

De speerpunten uit de overkoepelende beheervisie van Utrechts Landschap zijn ‘natuur, cultuurhistorie en beleving’. Het watersysteem zou gezien kunnen worden als onderdeel van het geheel, maar ook als de verbindende factor. Water speelt immers in elk gebied en bij elke functie een rol.

Voor meer informatie over de overkoepelende beheervisie wordt verwezen naar de ‘Beheervisie 2012-2025’.

KENMERKEN OPPERVLAKTEWATERSYSTEEM

De eigendommen van Utrechts Landschap beslaan een oppervlakte van ruim 5.500 hectare binnen de provincie Utrecht. Op de Heuvelrug zijn dit vooral drogere gebieden met relatief weinig oppervlaktewater, her en der een stroomt een beekje, liggen er waterpartijen in de parken en op landgoederen en vindt er beperkte ontwatering plaats via sloten. Lager in het landschap liggen de klei- en veengebieden met volop water. Deze waterrijke gebieden worden dooraderd door vele kanalen, sloten en weteringen.

BEHEER OP MAAT

Beheer is maatwerk. Deze beheervisie dient daarom als basis en biedt handvatten en kaders voor het opstellen van de gebiedsspecifieke waterbeheerplannen. De visie van een individuele boswachter of ecooloog van Utrechts Landschap kan van elkaar verschillen, maar het overkoepelend doel; het verbeteren van natuur, landschap, erfgoed of gebruik, wordt middels deze visie geborgd. De verschillende inzichten van individuen brengen, binnen de kaders van deze visie, meer kansen

voor (bio)diversiteit in het waterlandschap. Deze diversiteit draagt vaak ook bij aan verbetering van natuurkwaliteit.

KUNSTWERKEN

Binnen het beheer van het oppervlaktewatersysteem worden de kunstwerken ingedeeld in een aparte categorie. De waterbouwkundige kunstwerken die eigendom zijn van Utrechts Landschap en de kunstwerken waarvoor Utrechts Landschap een beheerverantwoordelijkheid heeft worden periodiek gecontroleerd, waarmee functioneren en staat van onderhoud geborgd is. Wanneer nodig wordt gepast onderhoud uitgevoerd. Het grootste deel van de kunstwerken die Utrechts Landschap beheert zijn duikers in dammen. Verder bestaat het bestand uit kunstwerken zoals stuwten en bruggen.

FUNCTIEBEPALING

De functies voor het oppervlaktewatersysteem worden onderscheiden in twee hoofdklassen.

1. Natuurwatergang
2. Functievolgend (subfunctie natuur)

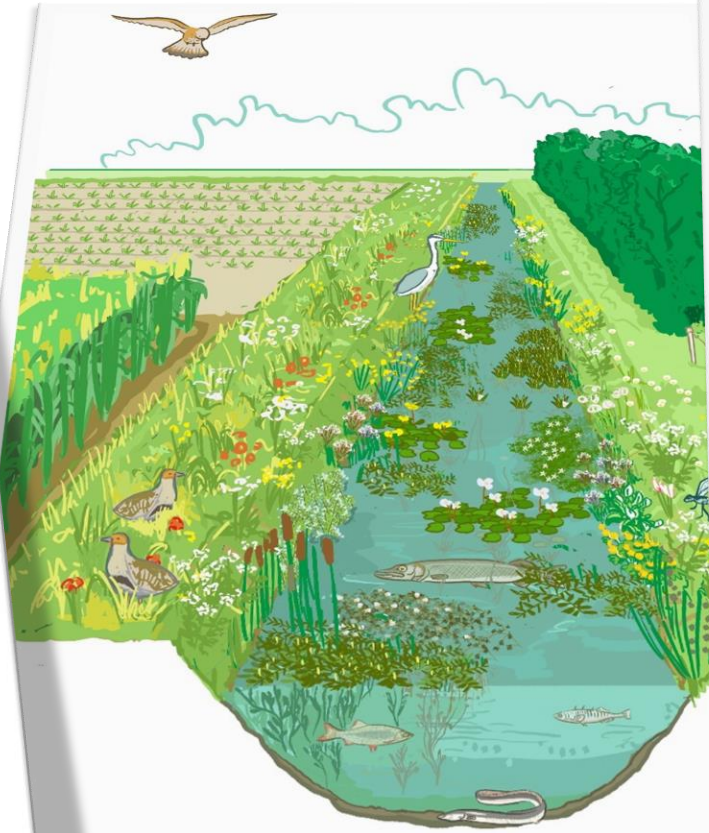
De boswachters en beheerders bepalen, in nauwe samenspraak met een ecooloog, in welke hoofdklasse een watergang valt. Aan de watergangen met de hoofdklasse *Functievolgend* worden ook nog een of meerdere subfuncties toegekend.

Hierbij wordt een keuze gemaakt uit één van de volgende subfuncties:

- a. Aquatische natuur en/of terrestrische natuur
- b. Erfgoed, cultuur & Landschap
- c. Waterberging
- d. Gebruik, scheislotten, (agrarisch-) verpacht
- e. Water aan- en afvoer.

In de volgende twee hoofdstukken worden de twee hoofdklassen omschreven.

NATUURWATERGANG

NATUURWATERGANG

Een natuurwatergang wordt gedefinieerd als een waterlichaam met een beperkte aan- of afvoerfunctie voor water. Natuurwatergangen beschikken veelal over een waterbergend vermogen. Daarnaast is er volop ruimte voor oever- en waterplanten, verschillende dieren en (micro)organismen. Het water is van goede kwaliteit en een intensief maaibeheer van oever en watergang is niet wenselijk. Op het sturen van het beheer heeft Utrechts Landschap directe invloed. Onder de natuurwatergangen vallen alle watergangen waar het speerpunt natuurkwaliteit en waterkwaliteit is.

Het doel van de natuurwatergangen is zowel het verhogen van de waterkwaliteit als de waarde voor flora en fauna.

Met het juiste beheer kan een directe positieve impact worden gemaakt. Er zijn verschillende redenen te noemen om te pleiten voor een aangepast beheer waar mogelijk. Bijvoorbeeld het hoogfrequent maaien leidt in watergangen en op oevers tot een eenzijdig vegetatiebeeld. Soorten die langzamer groeien krijgen geen kans om te groeien en te bloeien. Hierdoor krijgen snelgroeiende soorten veelal de overhand en is er weinig voedsel voor insecten beschikbaar.

Een andere reden voor een aangepast beheer is dat natuurlijke watergangen en oevers veel verschillende diersoorten een thuis kunnen bieden. Jaarrond worden het water en de oevers van natuurlijke watergangen gebruikt om te paaien, te rusten, te nestelen, te overwinteren of te eten. Voldoende overbegroeiing speelt hierin een zeer belangrijke rol. Nadat een oever kort gemaaid is, zijn veel van deze functies tijdelijk verdwenen. Met name voor kleine of jonge dieren kan

de afstand dan een probleem vormen bij het vinden van een voldoende begroeiende oever.

Met een lagere beheerfrequentie of gefaseerd (cyclisch) beheer van oevers en watergangen kunnen de natuur- en waterkwaliteitsfuncties verbeterd worden.

Door te kiezen voor een meer natuurlijk beheer waar mogelijk is er geen noodzaak tot het ieder jaar volledig maaien van alle watergangen en oevers. Het resultaat hiervan is, dat er altijd jaarrond (gedeeltelijk) begroeiende watergangen en oevers te vinden zijn. Hierdoor kunnen dieren (over)leven en de vegetatie volgroeien, waardoor een grotere diversiteit in vegetatie ontstaat in en langs de watergangen. Hiermee kunnen we ook sturen op bepaalde oever- en watervegetaties.

Daarnaast kan er gekozen worden voor een beheervorm waarbij juist de beschaduwing en bladval verminderd wordt door struweel terug te zetten.

Wanneer er door Utrechts Landschap voor wordt gekozen om watergangen extensiever te beheren om de natuur- en waterkwaliteit te vergroten vindt hierover altijd afstemming plaats met het waterschap.

VASTLEGGEN GEDIFFERENTIEERD ONDERHOUD NATUUR

Volgens de Keur is Utrechts Landschap verplicht tot het uitvoeren van onderhoud aan de zogenaamde tertiaire watergangen. Deze onderhoudsplicht is door de waterschappen concreet gemaakt in de legger. Voor alle watergangen die worden bestempeld met de klasse Natuurwatergang vraagt Utrechts Landschap een herziening aan bij de waterschappen.

Voor de gebieden die binnen het beheergebied van het waterschap De Stichtse Rijnlanden liggen is al overeengekomen dat de beheerplannen die door hen zijn goedgekeurd voortgaan op de legger. Daardoor vervalt de noodzaak van een schouw per watergang en wordt periodiek door het waterschap getoetst of de streefbeelden, die het Utrechts Landschap heeft gesteld in de beheerplannen, worden behaald.

Het uiteindelijke doel is om, tijdens de herziening van de legger, het aangepaste natuurlijke onderhoud te formaliseren door deze interne watergangen als zodanig in de legger op te nemen. Hierdoor kan, waar de situatie het toelaat, door de waterschappen af worden gezien van toezicht en handhaving op de onderhoudsplicht. Utrechts Landschap neemt zelf de verantwoordelijkheid op basis van afgestemde en goedgekeurde waterbeheerplannen.

ALGEMEEN BEELD

Onderstaande opsomming is niet limitatief en is om een algemeen beeld te geven hoe het beheer wordt uitgevoerd en wat het beeld kan zijn van een natuurwatergang.

- De oevers en het natte profiel is begroeid met water- en oeverplanten. Voldoende lichtval kan op plekken gewenst zijn.
- De water aan- en afvoer mag belemmerd worden, ook over de volledige breedte van het profiel.
- De natte oever is begroeid met lage tot middelhoge begroeiing.
- Her en der kan een boom in de watergang of op de oever staan en kan struweel gewenst zijn.
- Invasieve exoten zijn niet gewenst.
- Bij maaiwerkzaamheden wordt maaisel zoveel mogelijk eerst op kant gelegd en later afgevoerd.
- De begroeiing kent grote variatie in structuur en soorten.
- De breedte van de oeverzone kent een grote variatie.
- Waar gewenst wordt waterberging toegestaan of gerealiseerd.

- Verlanding mag indien gewenst ontstaan.

AFVOEREN EN VERWERKEN MAAISEL

Het afvoeren van maaisel voorkomt dat het maaisel op de oevers verteerd, waarbij ongewenste voedingsstoffen uit de plantenresten weer aan bodem en water worden afgegeven. Door het rottingsproces kunnen bovendien open plekken in de zode ontstaan. Daar waar het maaisel structureel blijft liggen verruigen de oevers en ontwikkelen zich massaal minder gewenste soorten zoals brandnetel, akkerdistel en liesgras. Op plaatsen waar het afvoeren van maaisel niet mogelijk is wordt ervoor gekozen dit te verspreiden in de buurt op een aangrenzend perceel, of wordt het op een ril verwerkt.

Het maaisel uit de watergangen kan nog verschillende dieren zoals insecten, amfibieën en kleine vissen bevatten. Door het maaisel waar mogelijk minimaal 48 uur op de kant te laten liggen krijgen deze dieren de gelegenheid hun weg richting water en oever terug vinden.

BLAD EN SLIB

In de natuurvriendelijke watergangen en oevers, en dan met name in de rietoevers of oevers met veel bomen, hoopt zich in de loop van de jaren blad en slib op. De oever verlandt. Om te voorkomen dat ecologische waarden van de watergang teniet worden gedaan door een teveel aan blad en/of slib kan de oever gekrabd of ecologisch verantwoord opgeschoond worden.

KROOS EN INVASIEVE EXOTEN

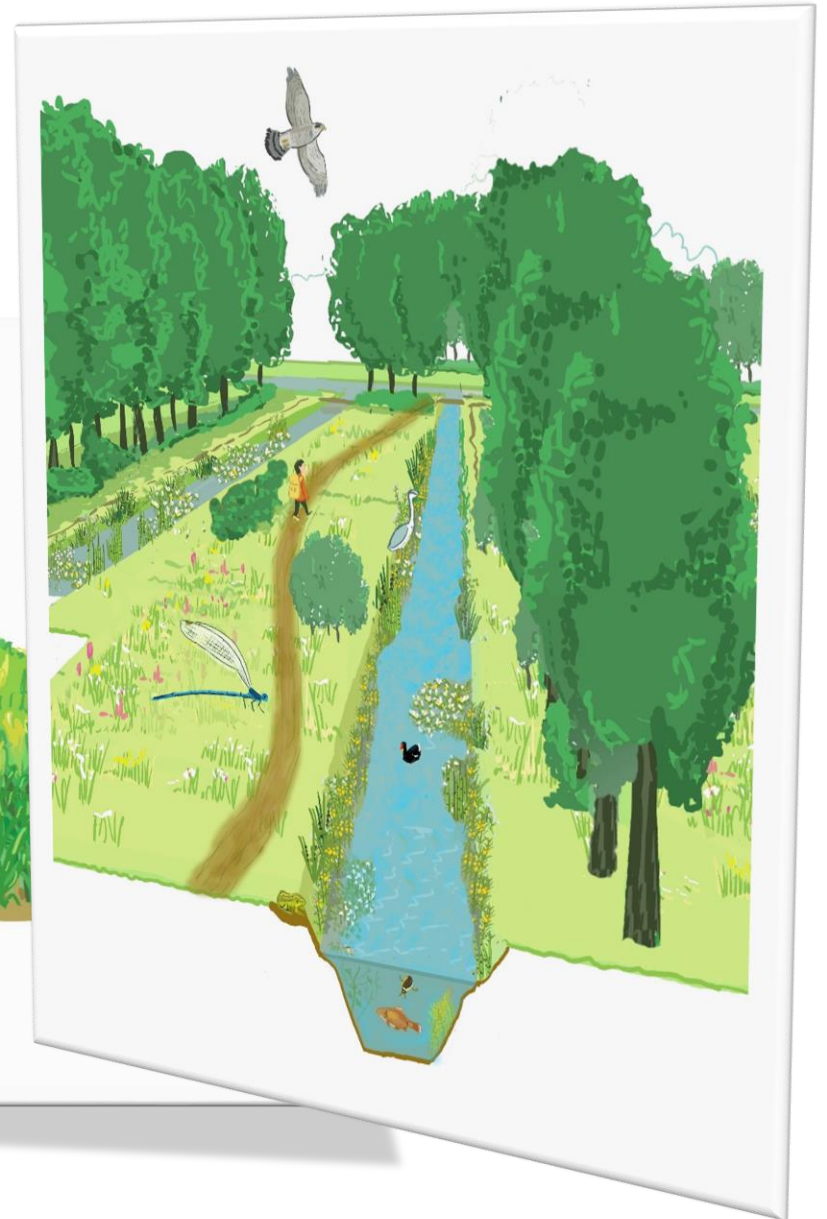
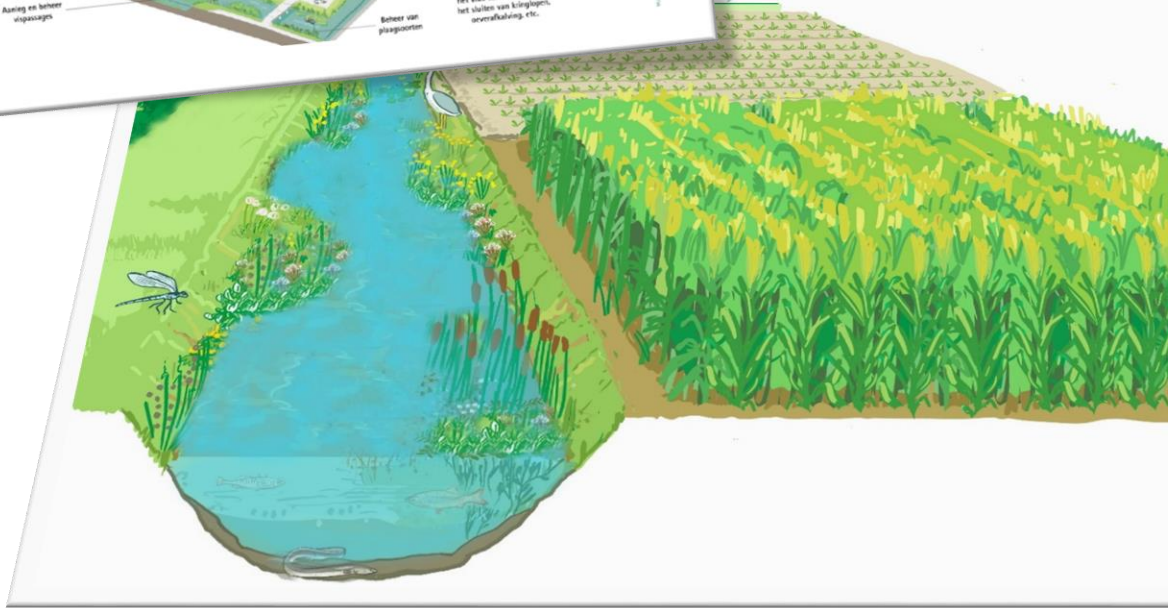
Overmatig kroos is niet gewenst omdat ondergedoken waterplanten 'in het donker komen te zitten' en het water zuurstofloos wordt. Daardoor kan vissterfte optreden en kan soms stank ontstaan. Bij het aantreffen van invasieve exoten in of langs het water wordt het waterschap op de hoogte gesteld en bekeken hoe hiermee wordt omgegaan én of er maatregelen genomen kunnen worden om de invasieve exoten te bestrijden.

WATERBOUWKUNDIGE CONSTRUCTIES

Alle waterbouwkundige constructies worden regelmatig gecontroleerd op functioneren en staat van onderhoud. Wanneer nodig wordt gepast onderhoud uitgevoerd.

FUNCTIEVOLGEND

FUNCTIEVOLGENDE

Een functievollgende watergang heeft meestal meerdere subfuncties. De watergang kan bijvoorbeeld dienen voor de afvoer van water en tegelijkertijd rijksmonumentaal en van landschappelijke waarde zijn. Het juiste onderhoud zorgt ervoor dat alle functies geborgd worden. Zoals in dit voorbeeld dat water voldoende snel afgevoerd wordt na een flinke regenbui, maar dat ook het gewenste visuele beeld geborgd wordt. Ook wordt waar mogelijk altijd gestreefd naar het verbeteren van de waterkwaliteit en aquatische- en/of terrestrische natuur.

Het doel van functievollgende watergangen is het behouden van de subfunctie, maar dit waar mogelijk te combineren met het verbeteren van de water- en natuurkwaliteit.

De gewenste beheervorm en intensiteit zijn afhankelijk van de subfuncties van de watergang en het omliggend gebied. Het beheer is vaak maatwerk omdat de verschillende functies andere werkzaamheden eisen. Vaak moet er ook een balans gevonden worden in het beheer. Verschillende subfuncties kunnen elkaar tegenstaan. De boswachters en beheerders maken voor iedere watergang op basis van hun expertise een afweging welk beheer wordt uitgevoerd.

Zoals voor de subfunctie regulier, waarin het ontwateren belangrijk is, dient er ingezet te worden op het in stand houden van de oppervlaktewaterlichamen en het garanderen van voldoende transportcapaciteit. Hiervoor is het noodzakelijk de watergangen te schonen en oevers regelmatig te maaien. Voor andere subfuncties kan veel maaien of baggeren echter juist nadelig zijn, denk bijvoorbeeld aan de ecologie. Hierdoor kan met minder en/of gefaseerd maaien en/of baggeren van watergangen een belangrijke bijdrage worden geleverd

aan het herstel van natuurwaarden en het verbeteren van de waterkwaliteit.

Dus bij functievollgende watergangen is de subfunctie leidend voor het uit te voeren beheer.

SUBFUNCTIES

Het waterlichaam kan de volgende subfuncties hebben:

- a. Aquatische- en/of terrestrische natuur
De nadruk ligt op het voorkomen van wateroverlast of watertekort, maar in stand houden en verbeteren van natuurkwaliteit maakt onderdeel van het gekozen beheer.
- b. Erfgoed, cultuur & Landschap
Het landschap is aangelegd om een bepaalde sensatie, of effect te veroorzaken. Bij het beheer is het daarom noodzakelijk deze gedachte als uitgangspunt te nemen. De beleving mag niet lijden onder 'verwildering' door de natuur. Aan de bezoeker moet zowel een cultuurhistorisch verhaal als de ervaring van het landschap worden meegegeven.
- c. Waterberging
In deze waterlichamen is het (periodiek) bergen van water (bijvoorbeeld na piekbuien) het hoofddoel.
- d. Gebruik, scheisloten, (agrarisch-) verpacht
In deze watergangen is het vaak het landgebruik leidend voor het beheer. Pachters moeten zich houden aan de pachtafspraken en de natuurdoelen. Bij scheisloten wordt gezamenlijk beheer met elkaar afgestemd.

ALGEMEEN BEELD

Onderstaande opsomming is niet limitatief en is om een algemeen beeld te geven hoe het beheer wordt uitgevoerd en wat het beeld kan zijn van een functievolgende watergang.

- De leggerwatergangen worden zo beheerd dat voldaan wordt aan de voorschriften uit de Keur.
- In het groeiseizoen (april tot september) is het natte profiel deels begroeid met water- en oeverplanten. De water aan- en afvoer wordt in die periode in geringe mate belemmerd, maar nergens over de hele breedte van het profiel.
- Als de watergang een belangrijke aan- of afvoerfunctie heeft, is het profiel van de watergang bepalend voor de hoeveelheid oever- en waterplanten.
- In het najaar (oktober - november) is het natte profiel deels begroeid met water- en oeverplanten. De natte oever is in die periode begroeid met lage tot middelhoge begroeiing. Het beeld wisselt jaarlijks van zijde. De water aan- en afvoer wordt niet belemmerd.
- Jaarlijks van zijde wisselende vrije waterdoorvoer aan één zijde van het profiel (natte oever en deel van de waterbodem) of een blokkenpatroon.
- Uitgroei vegetatie van minimaal 1 jaar aan één zijde en maximaal 2-5 jaar aan de andere zijde.
- Her en der kan een boom in de watergang of op de oever staan en kan struweel aanwezig zijn.
- Invasieve exoten zijn niet gewenst.
- Bij maaiwerkzaamheden wordt maaisel zoveel mogelijk eerst op kant gelegd en later afgevoerd.
- De begroeiing kent variatie in structuur en soorten.

AFVOEREN EN VERWERKEN MAAISEL

Het vrijgekomen materiaal en maaisel wordt zoveel mogelijk afgevoerd. Door afvoeren van maaisel wordt voorkomen dat het maaisel op de

oevers verteerd, waarbij ongewenste voedingsstoffen uit de plantenresten weer aan bodem en water worden afgegeven. Op plaatsen waar het afvoeren van maaisel niet mogelijk is wordt ervoor gekozen dit te verspreiden in de buurt op een aangrenzend perceel, of wordt het op een ril verwerkt.

Het maaisel uit de watergangen kan nog verschillende dieren zoals insecten, amfibieën en kleine vissen bevatten. Door het maaisel waar mogelijk minimaal 48 uur op de kant te laten liggen krijgen deze dieren de gelegenheid hun weg richting water en oever terug vinden.

BLAD EN SLIB

In de watergangen en oevers hoort zich in de loop van de jaren blad en slib op. Daarom worden functievolgende watergangen meestal vaker opgeschoond en oevers vaker gekrabd dan bij natuurwatergangen. In de planningsmodule worden de onderhouds- en beheermaatregelen opgenomen.

KROOS EN INVASIEVE EXOTEN

Overmatig kroos is niet gewenst omdat ondergedoken waterplanten 'in het donker komen te zitten' en het water zuurstofloos wordt. Daardoor kan vissterfte optreden en kan soms stank ontstaan. Bij het aantreffen van invasieve exoten in of langs het water wordt het waterschap op de hoogte gesteld en bekeken hoe hiermee wordt omgegaan én of er maatregelen genomen kunnen worden om de invasieve exoten te bestrijden.

WATERBOUWKUNDIGE CONSTRUCTIES

Alle waterbouwkundige constructies worden regelmatig gecontroleerd op functioneren en staat van onderhoud. Wanneer nodig wordt gepast onderhoud uitgevoerd. Duikers in dammen beslaan het grootste deel van de constructies die in bezit zijn van Utrechts Landschap. Verder bestaat het bestand uit enkele stuwen en bruggen.

